

Karoliina Cecilia Ansaharju

GOLFIA OPPIMISEN VUOKSI

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta
Alempi korkeakoulututkinto
Tammikuu 2020

TIIVISTELMÄ

Karoliina Cecilia Ansaharju: Golfia oppimisen vuoksi
Alempi korkeakoulututkinto
Tampereen yliopisto
Kasvatustieteen tutkinto-ohjelma
Tammikuu 2020

Vapaa-ajalla tapahtuva oppiminen on yksilön henkilökohtaisista tarpeista lähtevää toimintaa. Siihen motivoivia tekijöitä ei siten voida päätellä ulkoapäin tulevilla palkinnoilla, vaan tarvitaan sisäistä motivaatiota. Golfin harrastaminen ja siinä kehittyminen vaatii harrastajalta panostusta ja sitoutumista sekä jatkuvien epäonnistumisten kohtaamista. Tämän tutkimuksen avulla pyrittiin kartoittamaan, mitä oppimisesta ja harjoittelusta sanotaan ja kirjoitetaan harrastajan näkökulmasta. Tutkimus toteutettiin laadullisesti ja aineisto koottiin golf-aiheisesta aikakauslehdestä. Aineisto analysoitiin sisällön analyysin avulla aluksi teoriaohjaavasti ja tutkimuksen edetessä teorialähtöisesti.

Keskeiseksi käsitteeksi tutkimuksessa nousi sitoutuminen, joka liittyy vahvaan sisäiseen motivaatioon. Se näkyi olevan edellytyksenä tehokkaalle oppimiselle, mutta tehokas oppiminen ei kuitenkaan ollut aina seurauksena voimakkaalle harrastukseen sitoutumiselle.

Tutkimuksen tuloksia verrattiin myös tutkimuksiin, jotka käsittelivät teoreettisempien vapaa-ajan harrastusten parissa toimivia henkilöitä. Kaikille oli yhteistä oppimisen näyttäytyminen olemuksellisena tapana olla ja elää, jatkuvasti kehittyen ja näin kehittää identiteettiään ja maailmankuviaan. Vapaa-ajan harrastus voi sisältää tavoitteellisen oppimisen ja opiskelun elementtejä

Avainsanat: oppimiskokemukset, harrastus, golfaajat, vapaa-aika, elinikäinen oppiminen, sitoutuminen, motivaatio

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	6
2.1	OPPIMINEN	6
2.2	MOTIVAATION MERKITYS OPPIMISELLE	9
2.2.1	<i>Sisäinen ja ulkoinen motivaatio</i>	9
2.2.2	<i>Itsemääräämisteoria ja tavoiteorientaatio</i>	11
2.3	AIKUINEN OPPIJANA	12
2.3.1	<i>Elinikäisen oppimisen taustaa ja teoriaa</i>	12
2.3.2	<i>Oppimisen kentät</i>	14
2.4	VAPAA-AIKA	15
2.4.1	<i>Vapaa-ajan valinnat ja ajankäyttö</i>	15
2.4.2	<i>Vapaa-aika ja yksilö</i>	16
2.5	GOLF	17
2.5.1	<i>Golf lajina</i>	17
2.5.2	<i>Oppiminen golfin kontekstissa</i>	17
2.6	AIKAISEMPI TUTKIMUS	18
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	20
3.1	TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	20
3.2	TUTKIMUKSEN LÄHESTYMISTAPA	20
3.3	AINEISTO	21
3.4	AINEISTON ANALYYSI	22
3.5	EETTISET RATKAISUT	25
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET	26
4.1	OPPIMINEN GOLFIN HARRASTAJIEN LEHTIHAASTATTELUISSA	26
4.2	KOLME ULOTTUVUUTTA SITOUTUMISEN AKSELILLA	29
4.2.1	<i>Kehittymiskeskeinen sitoutuminen</i>	30
4.2.2	<i>Epävakaa sitoutuminen</i>	31
4.2.3	<i>Vakaa sitoutuminen</i>	33
4.3	OPPIMINEN SITOUTUMISEN AKSELILLA	34
4.4	POHDINTAA	35
5	LÄHTEET	38

1 JOHDANTO

Aivan pienestä lapsesta lähtien ihmiselle on hyvin luontaista leikkisyys, aktiivisuus ja itsensä haastaminen erilaisissa toiminnoissa. Näin kehittyvät fyysisten ja motoristen taitojen lisäksi mentaaliset ongelmanratkaisutaidot. Aktiivinen leikki on keskeistä ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille läpi elämän. Monet laittavat huomattavan määrän energiaa ja vaivannäköä vapaa-ajan harrasteisiinsa samaan aikaan kun arjen työ tuntuu pakkopullalta. Tällaisille harrasteille on usein ominaista se, että ulkoa päin tulevat palkinnot ovat vähäisiä ja niitä kannattelee suuri sisäinen motivaatio. (Deci & Ryan 2017, 482.)

Itsensä kehittäminen on golfin harrastajille yksi merkittävimmistä syistä golfaamiselle. Se oli toiseksi suosituin vastaus kysymykseen ”tärkein syy harrastaa golfia” tuoreimmassa harrastajakyselyssä (Golflehti 4/2019). Suosituin vastaus oli tietenkin liikunta, seuraavilla sijoilla olivat rentoutuminen ja terveysvaikutukset. Esitetyn kysymyksen voidaankin nähdä liittyvän läheisesti motivaation käsitteeseen. Keskeinen kysymys motivaatiota käsitellessä on miksi (Robertsin, 2012, mukaan Liukkonen & Jaakkola 2013, 145). Tutkimuksessa esitetyn kysymyksen voisi siis esittää myös: Miksi harrastat golfia? Oppimisen ja itsensä kehittämisen voisi näin ollen nähdä varsin merkityksellisenä liikkumaan ja pelaamaan motivoivana asiana.

Kiinnostus aihepiiriä kohtaan kumpuaa havainnosta, että aikuisten sekä vapaa-ajalla tapahtuva että ammattiin liittyvä koulutus on vähentynyt viimeisinä vuosikymmeninä (Tilastokeskus). Kuitenkin erilaiset minän projektit ovat voimissaan aikuisten vapaa-ajan harrastuksissa ja niissä pyritään korkeatasoiseen, jopa ammattimaiseen suorittamiseen. Keitto- ja leivontataitojen kehittäminen, fitness- ja kestävyysurheilu, ravitsemustietämys, hevosurheilu, lintujen tarkkailu, sosiaalisen median sisällöntuottaminen sekä valokuvaus ovat esimerkkejä harrastuksista, joiden hallitseminen vaatii suuren määrän harjoittelua, opiskelua ja omistautumista. Näyttäisi siltä, että kehittyminen, taitojen kehittäminen sekä uuden oppiminen on ihmiselle luontaista ja jopa

välttämätöntä läpi elämän. Tässä tutkimuksessa tarkastelen ilmiötä golf-harrastajien kautta. Suorannan ym. mukaan onkin mahdotonta vetää selvää rajaa aikuisuuteen liittyvän kasvun ja varttumisen myötä tapahtuvan kehityksen sekä aikuiskasvatuksen välille. Aikuiskasvatusta harjoitetaan muodollisesti erilaisissa oppilaitoksissa, aikuisoppilaitoksissa, järjestöissä ja yrityselämän koulutuksissa, mutta käsitettä voi laajentaa myös käytännön elämässä tapahtuvaan arkipäivän oppimiseen (Suoranta ym. 2015, 22).

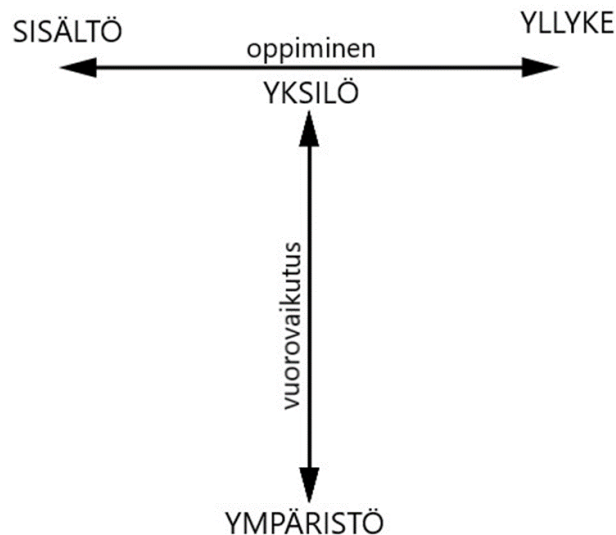
2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Aikuisen oppimista koulutusinstituutioiden ulkopuolella on Suomessa tutkittu viime vuosina niukasti. Elinikäisen oppimisen tutkimus on painottunut enemmän työmarkkinoiden ja kansantaloudellisten intressien rajaamien tutkimusalueiden sisälle. Tästä syystä on tarpeen hahmotella tämän tutkimuksen teoreettinen viitekehys melko laajasti kartoittaen sen sijoittumista kasvatustieteen tutkimukselliselle kentälle. Tutkimuksessa kiinnostuksen kohteena oleva ilmiö on oppiminen sekä siihen motivoivat tekijät vapaa-ajan kontekstissa.

2.1 Oppiminen

Pauli Siljander on määritellyt oppimista kasvatustieteen näkökulmasta varsin laajasti. Hän toteaa oppimisen itsessään olevan prosessi, joka jatkuu läpi koko ihmisen elämän. Kun sitä tarkastellaan laajimmillaan, ymmärretään oppimisen prosessi sellaiseksi, jossa keskeisellä sijalla on muutos oppijan tiedoissa, taidoissa, ajattelussa tai toiminnassa. Olennaisinta siinä on se, että seurattava ominaisuus tai toiminta on eri prosessin jälkeen, kuin mitä se sen alkaessa oli ollut. Se saattaa tapahtua tarkoituksellisesti tai aivan tahattomasti. Muutos mahdollistuu kokemuksen kautta eli oppimisen edellytyksenä on jonkinlainen yhteys oppijan kokemukseen joko aiempaan tietoon liittyvien uusien merkityssisältöjen kautta tai aiempien tietojen, taitojen, asenteiden, ajattelutottumusten ja toimintatapojen muuttumisen kautta. Prosessi itsessään voi sisältää erilaisia osatekijöitä ja vaiheita kuten harjoittelua, epäonnistumisia ja uudelleen yrittämistä. Tätä prosessin osaa voisi nimittää myös opiskeluksi, mikäli oppiminen on tietoista ja tavoitteellista. Oppimisen käsitteellä voidaan joskus viitata pelkästään prosessin tuloksiin, opiskelu nimenomaiseen oppimisen prosessiin. (2015, 59–61.)

Knud Illeris (esim. 2018, 1) käyttää oppimisesta yksinkertaisimmillaan ja laajimmillaan määritelmää ”mikä tahansa prosessi, joka elävässä olennessa johtaa pysyvään kyvykkyyden muutokseen ja mikä ei ole kokonaan seurausta biologisesta kypsymisestä tai ikääntymisestä”. Illeris huomauttaa perinteisten kognitiivisten ja behaviorististen teorioiden keskittyvän vain oppijan sisäisiin psykologisiin prosesseihin, joidenkin modernien teorioiden vain ulkoisiin. Hän

KUVIO 1. Illeris (2018, 1). Oppimisen perusprosessit

korostaakin, että kaikki oppiminen koostuu sisäisten ja ulkoisten prosessien yhdistelmästä. Illeris jäsentää oppimisen prosesseja kuvion 1 avulla. Oppimistapahtuman perustana on ulkoinen prosessi, oppijan ja ympäristön vuorovaikutus. Sisäistä prosessia kuvaa ylätasoinen vaakasuuntainen ja kaksisuuntainen nuoli, jossa tietämyksen syntyminen on kuvattu sisällön (content) ja yllykkeen (incentive) jatkuvaksi vuorovaikutteiseksi, yhteen liittyneeksi prosessiksi. Sisäisen prosessin aikana yksilö punnitsee niitä voimavaroja, joita tehtävään käyttää.

Kuvion kolme suuntaa kuvaavat oppimisen kolmea ulottuvuutta tai piiriä, jotka Illerisin mukaan ovat aina läsnä, kun oppimista tapahtuu. Sisältö liittyy siihen, mitä oikeastaan on opittu, eli yleensä tietoa tai taitoa, mutta myös mielipiteitä, näkökulmia, merkityksiä asenteita, arvoja, käyttäytymismalleja, menetelmiä, tai strategioita. Oppijan pyrkimys on näiden avulla muodostaa sellaisia merkityksiä ja kykyjä, jotta selviää käytännön elämässä, eli

henkilökohtainen toiminnallisuus kehittyy. Yllykkeen suunta kuvaa toimintaa, joka suuntaa henkisiä voimavaroja oppisprosessiin. Siihen liittyy kiinteästi esimerkiksi emootiot ja tunteet, motivaatio sekä tahto. Tämän ulottuvuuden päätarkoitus on jatkuvasti ylläpitää oppijan henkistä tasapainoa. Henkilökohtainen herkkyyks tai sensitiivisyys muotoutuu samalla. Nämä kaksi prosessia käynnistyy ympäristön ja yksilön vuorovaikutuksen seurauksena, tätä tapahtuu kaiken aikaa. Sisällön oppimiseen vaikuttaa vahvasti yllykkeiden vahvuus, eli onko opittavana olevan asian yllykkeenä halu, mielenkiinto, välttämättömyys vai pakko. Yllykkeet saattavat myös muuttua uuden tiedon seurauksena. (Mt.)

Erilaisten oppimiskäsitysten taustalla on toisistaan poikkeavat käsitykset ihmisestä sekä tiedon luonteesta. Oleellista on se, ymmärretäänkö ihmisen tiedon olevan pysyvää ja objektiivista vai muuttuvaa ja subjektiivista (Patrikainen 1999). Illerisin kuvailema oppimistapahtuma on pohjimmiltaan konstruktivistinen. Hän siis olettaa, että oppija itse aktiivisesti rakentaa tai muodostaa oppimaansa mentaaliseksi rakenteiksi. Konstruktivistien käsitystä oppimisesta voisi kuvailla prosessiksi, jossa elämän varhaisvaiheista lähtien yksilö taltioi ja tulkitsee uutta informaatiota sitä uudelleen jäsentäen ja rikastuttaen. Näin muodostuu ja muokkautuu kuva sosiaalisesta ja fyysisestä maailmasta jossa elämme. Samalla muokkautuu myös kuva yksilöstä osana tätä suurempaa todellisuutta. Oppiminen ei siis ole tiedon varastointia, vaan se kytkeytyy aina palvelemaan toimintaa eli liittyy kiinteästi elämänhallintaan (Rauste-Von Wright, Von Wright, Soini 2003, 50–51.)

Konstruktivistisen teorian mukaan oppijaa ei käsitellä passiiviseksi tiedon vastaanottajaksi, jonka tehtäväksi opetuksessa jää valmiiden tietorakenteiden omaksuminen, vaan tarkoitus on tukea oppijan itsenäistä tiedonrakentamisen prosessia. Konstruktivistisen lähestymistavan pohjalta on muotoiltu opetuksen malleja, joiden perustana on oletus todellisuudesta, joka ei ole selvästi määriteltävissä, vaan on enimmäkseen sitä, millaiseksi oppija sen luo. Tästä syystä opetuksen tavoitteena on oppijan luovuuden, omaehtoisuuden ja yhteistyökyvyn kehittäminen sekä lisätä vapautumista ja itsenäistymistä. (Puolimatka 2002, 238–252.)

Aikaisemman tiedon merkitys uusien asioiden oppimisen kannalta korostuu etenkin konstruktivistisen käsityksen lisäksi kognitiivisen oppimiskäsityksen näkökulmasta. Aikaisemman tiedon olemassaolo on välttämätöntä, jotta uutta

käsitteellistä tietoa voi omaksua. Kuitenkin, tästä voi seurata myös ongelmia, mikäli aikaisemmat tiedot ovat niin puutteelliset, että mielekkäiden havaintojen ja tulkintojen tekeminen kohteena olevasta ilmiöstä ei onnistu, tai aikaisemmat tiedot johdattavat päättelyprosessin harhaan tai muulla tavalla rajoittavat uuden oppimista. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 126.)

Konstruktivismissa keskitytään erityisesti siihen, mitä oppija aktiivisesti rakentaa ja tuottaa, mutta ei niinkään siinä mitä hän opetuksen välityksellä ottaa vastaan. Oppilaan tuottamissa ajatuskonstruktioissa ei ole merkitystä sillä, miten hyvin ne vastaavat todellisuutta, sillä todellisuus vasta määrittyy näiden oppijan tuottamien rakennelmien pohjalta. On siten olemassa vain paremmin tai huonommin toimivia konstruktioita, mutta ei ehdottomia kriteerejä eri käsitysten todenperäisyydelle. Konstruktivismista poiketen realistisessa lähestymistavassa todellisuus on riippumaton oppijan sitä koskevista käsityksistä. Nämä käsitykset tulisi saada vastaamaan todellisuutta mahdollisimman hyvin. Opetuksen kautta oppijaa tulisi auttaa näkemään todellisuus sellaisena kuin se on ja sen seurauksena toimimaan ja tekemään ratkaisuja muodostuneen tietämyksen ja ymmärryksen pohjalta. (Puolimatka 2002, 13.)

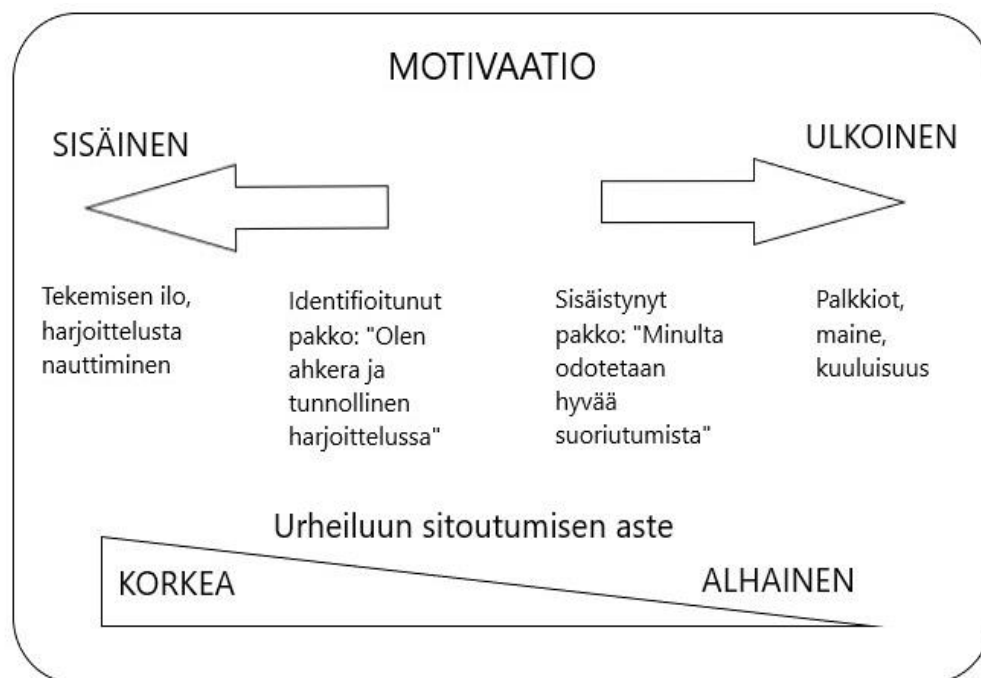
2.2 Motivaation merkitys oppimiselle

2.2.1 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Motivaation voi määritellä ihmisen sisäiseksi tilaksi, joka synnyttää, ohjaa ja ylläpitää toimintaa. Motivaatio siis ohjaa ja selittää ihmisen valintoja sekä niihin paneutumisen laatua. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 177). Myös emootioilla on vaikutusta motivaatioon. Ratey (2001, 274) selittää motivaation olevan prosessi, joka kiinnittää emotion toimintaan, eli motivaatio ohjaa emootioiden kohdistamista. Motivaation avulla valikoituu se energian ja huomion määrä, jonka yksilö suuntaa kulloiseenkin ärsykkeeseen vastaamiseen. Ärsyke on tällöin joko mieleen nouseva ajatus tai jokin tilanne, jonka ihminen kohtaa.

Motivaatioteoriat erittelevät usein sisäisen ja ulkoisen motivaation. Ulkoisesta motivaatiosta puhuttaessa tarkoitetaan ulkoa päin tulevia palkintoja, kannustimia, sanktioita tai muita seuraamuksia, jotka saavat ihmisen toimimaan

tietyllä tavalla. Tällaisina voivat toimia esimerkiksi myönteinen palaute tai tunnustus, tai materiaalisia, kuten, taloudelliset palkkiot, vapaa-aika tai jokin etuoikeus. Ulkoisten palkkioiden vaikutus motivaatioon ei ole yksiselitteistä. Sen avulla saatetaan saada nopeita tuloksia muun muassa oppimisen suhteen, mutta varsinainen motivoituminen kohdistuu palkkioon eikä itse toimintaan. Motivoitunut toimintatapa ei ole palkkioiden seurauksena lisääntynyt, vaan odotus palkinnoista siirtynyt myös muihin vastaaviin tilanteisiin. (Lehtinen ym. 2007, 179–184.)

KUVIO 2. Liukkonen & Jaakkola (2012, 50). Urheiluun sitoutuminen sisäisen ja ulkoisen motivaation jatkumolla

Kuvio 2 kuvaa sisäisen ja ulkoisen motivaation yhteyttä urheiluun sitoutumiseen, mutta sen voi hyvin siirtää ilmentämään myös muuhun toimintaan sitoutumista. Mikäli motivaatio on jatkumolla aivan kuvaajan oikeassa ääreläidassa, on sitoutuminen silloin alhainen. Palkkiot eivät pelkästään riitä sitouttamaan yksilöä toimintaan. Korkea sisäinen motivaatio taas kielii myös korkeasta sitoutumisen asteesta.

2.2.2 Itsemääräämisteoria ja tavoiteorientaatio

Tällä hetkellä suosittu ja monissa yhteyksissä käytetty motivaatioteoria on mm. Deci & Ryanin (2000) itsemääräämisteoria. Sen ydinajatus on, että ihmisiä motivoi ennen kaikkea omat mahdollisuudet tehdä itseensä ja omiin tekemisiin vaikuttavia valintoja. Näin ollen häntä ei niinkään motivoi ulkoa päin, toisilta ihmisiltä tulevat vaikuttimet. Itsemääräämisteoria pohjautuu olettamukselle, että ihmismieli on suunniteltu olemaan aktiivinen ja sosiaalinen. Kun yksilö saa tuntea ympäristössensä olevansa ”riittävän hyvä”, eli perustarpeet ovat tyydytettyjä, yksilö luonnostaan pyrkii eteenpäin, kehittymään ja voi hyvin. Päinvastaisissa ympäristöissä, jotka ovat kontrolloivia, torjuvia, kriittisiä, negatiivisia tai joista puuttuvat autonomia, kokemus vaikuttamisesta tai läheisyys toisten kanssa, itsekeskeisyys, puolusteleminen, epämotivoitunut, aggressiivinen ja epäsosiaalinen käyttäytyminen lisääntyy. (Deci & Ryan 2017, 9.)

Autonomia (autonomy), kokemus vaikuttamisesta (competence) ja läheisyys ja vuorovaikutus (relatedness) ovat siis itsemääräämisteorian (SDT, self-determination theory) mukaan kolme psykologista perustarvetta. Näiden ilmenemisellä tai puuttumisella on teorian mukaan selkeä yhteys yksilön kasvuun, arvontuntoon sekä hyvinvointiin. (Em, 10). Deci & Ryan eivät tarkoita autonomialla itsenäisyyttä tai riippumattomuutta toisista. Sillä viitataan ennemminkin mahdollisuuteen vapaasti valita ja elää omien kiinnostusten ja arvojen mukaista elämää. Kokemus vaikuttamisesta viittaa tarpeeseen hallita ja nähdä oma vaikutus ympäristöön. Sen nähdään olevan ydinelementtejä motivaation synnylle, ehkä siksi se häviää nopeasti, varsinkin silloin, jos tehtävä tai työ koetaan liian vaativaksi, negatiivinen palaute voimakasta tai ongelmalliset henkilösuhteet horjuttavat sitä. Kokemus läheisyydestä syntyy kaikkein tyypillisimmillään silloin, kun ihminen tuntee, että hänestä välitetään. Siihen liittyy kokemus siitä, että on tärkeä, ja kuuluu yhteisöön sekä mahdollisuus jakaa omastaan, osaamistaan tai hyväntahtoisuuttaan yhteisön hyväksi.

Toinen yleinen motivaatiota selittävä teoria on tavoiteorientaatioteoria. On selvää, että ihmisen itselleen asettamilla tavoitteilla on merkitystä toimintaa ohjaavina tekijöinä. Niiden merkitystä on monimutkaista ymmärtää ja selittää tarkasti, sillä esimerkiksi opiskelu- ja oppimistilanteissa toimintaa selittäviä ja

ohjaavia tavoitteita on samanaikaisesti vaikuttamassa useita. Pelkkä tavoite ei myöskään aina tarkoita, että ihminen toimii tavoitetta kohti, vaikka motivaatiota olisikin, sillä jotkin sisäiset tekijät estävät ihmistä tekemästä niitä asioita, joita hän periaatteessa haluaisi tehdä. Erilaiset itsesäätelyn taidot ovat tästä syystä tärkeitä tavoitelähtöisen motivaation säilymiselle. Motivoituneen toiminnan voi siten jakaa kahteen vaiheeseen: valintamotivaatioon, joka edeltää tavoitepäätöstä sekä sitä seuraavaan toimeenpanevaan motivaatioon. Jälkimmäisessä vaiheessa asetettuja tavoitteita on kyettävä ylläpitämään ja suojelemaan. Se tapahtuu kontrolloimalla ja sääntelemällä emotionaalisia ja motivationaalisia prosesseja. Miелensisäisiä malleja kehittämällä ihminen pystyy tietoisesti kulkemaan kohti tavoitteitaan ja välttämään ympäristöstä tulevia häiriötekijöitä. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 202–216.)

2.3 Aikuinen oppijana

2.3.1 Elinikäisen oppimisen taustaa ja teoriaa

Aikuisuus käsitetään saavutetuksi silloin, kun yksilöä kohdellaan kuin hän olisi sosiaalisesti kypsytynyt aikuisuuteen ja kun hän itse olettaa saavuttaneensa tämän aseman (Jarvis 2004, 67). Aikuinen eroaa lapsesta ja nuoresta oppimisen näkökulmasta etenkin siten, että aikuinen usein odottaa, että uudet opitut tiedot ja taidot ovat nopeasti hyödynnettävissä käytännön elämässä. Lapsilla ja nuorilla opittua sovelletaan vasta joskus tulevaisuudessa. Eletty elämä ja elämäkokemus vaikuttaa oppimiseen ja oppimistarpeisiin. (Vallela 2007, 72.)

Elinikäisen oppimisen esiintulo yhteiskunnallisessa keskustelussa, niin sanottu ensimmäinen kausi sijoittui 1960-luvulta 1980-luvulle. Silloin ajattelussa ja toiminnassa korostuivat demokratian ja humanismin ihanteet, tavoitteena oli tasoittaa yhteiskunnallisia eroja väestöryhmien välillä. Elinikäisen oppimisen merkitystä yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon toteuttamisessa korostettiin, ja ajanjaksolla aikuisten ammatillinen koulutus laajenikin tehokkaasti. 1980-luvulta alkaen talous- ja yrityselämän näkökulma ja intressit ovat korostuneet aikuisopiskelun alueella. Tähän on vaikuttanut muun muassa OECD, joka on korostanut inhimillisen pääoman, teknologian ja tieteen

merkitystä tuottavuudelle, kansainväliselle kilpailulle sekä tehokkuudelle. Erotuksena elinikäisen oppimisen käsitteelle, jolla viitataan oppimisen ajalliseen keston läpi koko elämän ulottuvana prosessina, on käytetty käsitettä elämänlaajuinen oppiminen. Sillä tarkoitetaan sitä, että oppiminen kattaa koko elämänalan eikä pelkästään kapeata sektoria elämänpiiristä. Elinikäinen oppiminen korostaa muodollista koulutusta ja ammatillisia näkökohtia. (Suoranta ym. 2015, 53–54.)

Ennen elinikäisen oppimisen nousua yhteiskunnallisen kiinnostuksen ja toiminnan kohteeksi aikuiskasvatusta oli Suomessa tapahtunut usean eri tahon toimesta. 1800-luvulla alkanut kansansivistystyö on nykymuotoisen aikuiskasvatuksen varhaisvaihe. Sen syntyyn vaikuttivat vahvasti kansainväliset ihanteet ja aatevirtaukset kuten esimerkiksi valistusaate, työväenliike mutta etenkin kansallisuusaate. Kansan sivistämisspyrkimysten taustalla oli ajatus siitä, että sivistyneemmät kansalaiset ovat motivoituneempia olemaan mukana yhteiskunnan toiminnan kehittämisessä. Tietojen ja taitojen kehittymisellä nähtiin myös olevan merkitystä taloudellisen kehityksen ja yhteiskunnallisen nousun välineenä. Tärkeinä toimijoina olivat kansanopistot sekä kansalais- ja työväenopistot. (Pantzar 2007, 20–27.)

Panzar pohtii vapaan sivistystyön olemusta ja merkitystä modernissa yhteiskunnassa. Aikaisemmin aikuiskasvatuksen yhteydessä käytettiin sanontoja kuten ”kokonaispersoonallisuuden kehittäminen”, pyrkimys oli ”saada hereille ja edistää aikuisten vapaita itsekasvatussyrkimyksiä tietojensa syventämiseen ja laajentamiseen sekä tunne-elämänsä ja käytöstapojensa laajentamiseen”. Nykypäivän osaamista painottavat pyrkimykset eivät ole enää kovin selvästi yhteydessä aikaisempaan sivistyspyrkimykseen, kun työelämätaitojen kehittäminen ja sitä kautta markkinoiden tavoitteet ohjaavat aikuisoppimisen päämääriä. (Mt, 34–36.) Aikuiskoulutustutkimus 2017-tutkimuksen mukaan kaikenlaiseen seurattavana olevaan aikuiskasvatukseen osallistuminen on ollut 2000-luvun ajan laskussa sekä miesten että naisten osalta. Suurin osa koulutuksesta on ollut työhön ja ammattiin liittyvää, suurin osa tästä työn antajan kustannuksella tapahtunutta. 14 prosenttia aikuisista osallistui yleissivistäviin tai harrastukseen liittyviin opintoihin. Tässä on tapahtunut viiden vuoden aikana neljän prosenttiyksikön lasku. (Tilastokeskus.)

2.3.2 Oppimisen kentät

Ihmisen oppiminen ei aina ole kontrolloitavissa. Oppiminen, jota tapahtuu, voi olla tai olla olematta sitä, mitä alun perin oli aiottu. Jarvisin (2004, 107) mukaan tämä johtuu siitä, että ihminen on monimutkainen kokonaisuus tietoineen, taitoineen, emootioineen ja elämäkokemuksineen sekä siksi, että sosiaaliset tilanteet ovat vaihtelevia ja hallinnan ulkopuolella. Hänen mukaansa kaikilla oppimisen kentillä, formaalilla, nonformaalilla ja informaalilla, oppiminen voi olla suunnitelmallista tai satunnaista. Informaalin oppimisen alueellakin oppiminen voi siis olla suunnitelmallista, tavoitteellista. Tällaista tapahtuu esimerkiksi silloin, kun ihminen huomaa jonkinlaisen henkilökohtaisen oppimistarpeen, ja opettelee uuden taidon. (Jarvis, 2004, 108.) Yhteiskunnan nopeat muutokset ja ennakoimattomuus ovat aiheuttaneet sen, että pelkkä virallinen koulutusjärjestelmä ei pelkästään pysty antamaan kaikkia tietoja ja taitoja, joita ihminen tarvitsee muodostaessaan maailmankuvaansa ja identiteettiään (Harju 2003, 50–51).

Englannin kielessä on käsite ”recreational learning”, joka suoraan suomennettuna on suunnilleen virkistävä oppiminen tai vapaa-ajan oppiminen. Se liitetään usein yhteisölliseen oppimiseen, jota tapahtuu kansalaisopistoissa, kirjastoissa tai vastaavissa. Sisällöltään se voi olla urheilua, kielten opiskelua, taidetta, leivonta- ja kokkauskursseja osallistujien kiinnostuksen mukaan. Tietynlaiset perusideat rajaavat käsitettä. Recreational learning on ennen kaikkea oppimisesta iloitsemista, ei niinkään pätevyystodistusten saavuttamista. Oppijoilla on mahdollista kehittää osaamistaan monipuolisesti ja luovasti. He osallistuvat oppimisaktiviteetteihin saavuttaakseen mielihyvän ja tyytyväisyyden tunteita. Keskeistä on oppijan itsetunnon vahvistaminen oppimisprosessissa, joten opetuksen on seurattava oppijan kehityksen tahdissa oppijan kykyjen ja oppimistyylien mukaisena ja keskittyttävä erityisesti oppijan vahvuuksien vahvistamiseen. Recreational learning saatetaan nähdä olevan ristiriidassa vallalla olevien koulutusta koskevien käsitysten kanssa sillä sen ei katsota välttämättä palvelevan suoraan mitään tarvetta. Se näyttää olevan oppimista vain hovin vuoksi tai yhteisöllisten arvojen ylläpitämiseksi mutta jättävän jatkuvan

arvioinnin ja raportoinnin lähes tyystin sivuun. (Tummons & Ingleby 2014, 120–121.)

2.4 Vapaa-aika

2.4.1 Vapaa-ajan valinnat ja ajankäyttö

Vapaa-aikaa on vaikea määritellä, sillä kaikilla on siitä omat kokemuksensa. Vapaa-ajan voisi kuvailla joksikin omaksi, iloa tuottavaksi, jota kannattaa tavoitella. Toisaalta sitä voidaan pitää jopa laiskotteluna, muistona maatalousyhteiskunnan jatkuvan tehokkuuden ja hyödyllisyyden vaateesta. Historiallisesti tarkasteltuna ajatus vapaa-ajasta onkin varsin uusi, vasta toisen maailmansodan jälkeen alettiin enemmän puhua vapaa-ajasta yhteiskunnallisesti merkityksellisenä asiana. Maatalousyhteiskunnassa ei kyetty erottamaan palkkatyötä, kotitöitä ja vapaa-aikaa, vaan ne limittyivät keskenään. Ei ole nykyäänkään selvää, mitä tarkoitetaan vapaa-ajasta puhuttaessa. Onko kaikki palkkatyön ulkopuolella oleva aika vapaa-aikaa, vaikka se menisi lähes kokonaan kotitöiden parissa? Pääpiirteittäin nähdään, että vapaa-aika on lisääntynyt viime vuosikymmeninä. (Liikkanen 2009, 7–8.)

Työssä käyville vapaa-aika merkitsee mahdollisuutta palautua työn kuormittavuudesta. Palautumisella tarkoitetaan psyko-fysiologista elpymisprosessia, jossa työn aikana kuluneet voimavarat saadaan takaisin. Tavoitteena on elimistön palauttaminen stressitilasta takaisin lepotilaan. Etenkin riittävä lepo on edellytys hyvälle palautumiselle. Mikäli riittävä palautuminen työn aiheuttamasta stressistä ei syystä tai toisesta onnistu, on vaarana ylikuormittuminen sekä muut energian puutteesta aiheutuvat seuraukset. Levon lisäksi ihmisissä on muitakin mekanismeja, jotka edesauttavat palautumista. Palautumisessa on sekä psykologinen että fysiologinen ulottuvuus. Niillä tarkoitetaan stressin aiheuttamien muutosten palaamista takaisin perustasolle sekä hänen omaa kokemustansa omasta jaksamisesta ja virkeydestä. Fyysinen lepo ja työasioiden unohtaminen ei yksinään ole ainoita, jotka edesauttavat palautumista. (Manka 2015, Palautuminen.)

Tiedonhallintakokemukset, uusien taitojen oppiminen ja näkemysten laajentaminen, on yksi mekanismi, jolla palautumista tapahtuu. Palautumista siis edesauttaa, jos työntekijä opiskelee uusia asioita, etsii älyllisiä haasteita sekä tekee vaikeaksikin kokemiaan asioita vapaa-ajallaan. Nämä antavat kokemuksen pätevyydestä. (Sonnentag & Fritz 2007, 206.)

2.4.2 Vapaa-aika ja yksilö

Liikkasen mukaan (2009, 9) Suomessa vapaa-aikaa ja harrastamista pidetään yhä tärkeämpinä, samaan aikaan työn kokeminen tärkeänä on vähentynyt koko väestössä. Samalla, kun vapaa-aika ja sen merkitys yksilölle on kasvanut, on kasvanut myös sen taloudellinen vaikutus, sillä useimpiin vapaa-ajan toimintoihin sisältyy kuluttamista tai ne ovat ennen kaikkea kuluttamista (Rojek 2005, 6).

Rojek on kuvaillut Stebbinsin jaottelua vakavaan ja huolettomaan (Rojek 2005, 178–179). Vakavalla vapaa-ajan harjoittamisella on pysyviä hyötyjä kuten minän toteuttaminen, rikastuttaminen ja itsensä kehittäminen sekä minäkuvan kehittyminen. Vakavalla ei tässä kohtaa tarkoiteta tunnetilaa vaan paneutumisen tai intensiivisyyden tasoa jolla toimintaan suhtautuu. Vakaviksi vapaa-ajan harrasteiksi voidaan jaotella esimerkiksi amatööriurheilu tai sellainen korvaukseton toiminta, jonka perustana on kurinalainen systemaattinen taidon tai tiedon harjoittelu. Aktiviteetin taustalla oleva organisaatio tuottaa pyrkimysten ja saavutusten mittapuun. Vakavahenkisessä harrastamisessa ajankäytön ja ponnistelujen sääntelyn taustalla sinnikkyys ja siirretty parkitseminen periaatteellisina arvoina. Harrastamiseen liittyy usein vahva identifioituminen valittuun ryhmään. (Mt.)

Huoletonna harrastamista voisi kuvailla ei-ammattimaiseksi vapaaehtoiseksi aktiivisuudeksi, jonka taustavoimana on sisäinen palkinto, hedonismi ja opportunisti. Toiminnan taustalla ei ole mitään organisaatiota, joka tarjoaisi rakenteen tavoitteelliselle toiminnalle. Huoletonna toimintaa leimaa myös pyrkimys välittömän palkkion ja tyydytyksen saamiseen. Myös huolettomaan harrastamiseen liittyy identifioituminen valittuun ryhmään, ja se voi olla suunnitelmallista tai satunnaista. (Mt.)

2.5 Golf

2.5.1 Golf lajina

Golfin virallisen sääntökirjan mukaan ”golfia pelataan kentällä lyöden mailalla palloa kierroksen aikana, joka käsittää 18 reikää (tai pienemmän määrän reikiä). Jokainen reikä aloitetaan lyönnillä tiiausalueelta ja se päättyy, kun pallo pelataan viheriöllä reikään (tai kun reikä muutoin on sääntöjen mukaisesti saatu valmiiksi (Golfin säännöt 2019, 18). Se on siis peli, urheilulaji, jossa tavoite on erilaisia mailoja käyttämällä saattaa pallo peliväylällä olevaan reikään mahdollisimman vähällä määrällä lyöntejä. Pelialue ei ole standardisoitu, vaan jokainen kenttä on omanlaisensa, eri korkuisista nurmialueista, hiekkabunkkereista, vesi- tai muista maastoesteistä koostuva maa-alue. Yleensä kentällä on yhdeksän tai kahdeksantoista väylää, mutta voi olla muukin määrä, ja ne pelataan aina järjestyksessä. (igfgolf.org, New to Golf.)

Golfkenttiä on Suomessa 150 Hangosta Kittilään saakka. Jäsenseuroja on 130 ja niihin rekisteröityneitä harrastajia 140 000. Naisia ja tyttöjä harrastajista on kolmannes mies- ja poikaharrastajiin nähden. (Golfliitto.)

2.5.2 Oppiminen golfin kontekstissa

Koska golfissa on tarkoitus saada pallo mahdollisimman vähillä lyönneillä tiipaikalta reikään, on selvää, että jokaisen lyönnin on oltava erilainen. Ensimmäisen lyönnin jälkeen pallo pelataan aina siitä, mihin se jää, tietyin poikkeuksin. Pelaaja päättää itse millainen lyönti sopii kulloiseenkin tilanteeseen ja valitsee siihen mielestään sopivimman mailan. (igfgolf.org, New to Golf.)

Erityinen tasoitusjärjestelmä on kehitetty, jotta eri taitotasoilla olevat pelaajat voivat harrastaa, pelata ja kisaila keskenään. Tasoitus (HCP) on vertailuluku, joka kuvastaa pelaajan pelitaitoja. Se kertoo, kuinka monta lyöntiä yli parin, eli ihannetuloksen, pelaajan oletetaan pelaavan 18 reiän kierroksella. Esimerkiksi Suomessa käytössä oleva aloitustasoitus 54 tarkoittaa, että keskimäärin pelaaja lyö onnistuessaan kullakin reiällä kolme lyöntiä yli parin. (golfpiste.com/aloita-golf/tasoitus.) Näin ollen pelaaja ”onnistuu”, vaikka hän lyö par 4 väylällä seitsemän kertaa. Pelaajan taitojen kehittyessä tasoitus alenee

erityisen laskujärjestelmän mukaisesti ja mikäli taidot heikkenevät, se vastaavasti palaa korkeammalle tasolle. Parhaimmilla pelaajilla tasoitus on lähellä nollaa, tai jopa negatiivinen. Usein golfin pelaajan harjoittelu ja kehityksen seuraaminen keskittyy nimenomaan tasoituksen alentamiseen, ei niinkään kilpailuissa menestymiseen. Erilaisten lyöntien, tekniikoiden, sääntöjen, pelien ja taktisten ratkaisujen opiskelun lisäksi golfissa on suuri tarve mentaalisten, ajatusten ja tunteiden hallintaan liittyvien, taitojen oppimiselle.

Golf-harrastajia varten on tuotettu lukematon määrä erilaisia oppimateriaaleja, videoita, kirjoja, opetusohjelmia ja kursseja. Vaikka itse pelaaminen kentällä onkin sosiaalista, enintään neljän hengen ryhmissä tapahtuvaa, tapahtuu varsinainen harjoittelu kuitenkin usein itsenäisesti. Opetusta voi hankkia valmentajalta yksilö- tai ryhmävalmennuksen muodossa.

2.6 Aikaisempi tutkimus

Omaehtoista, vapaa-ajalla tapahtuvaa oppimista aikuisoppijoiden näkökulmasta on Suomessa tutkittu varsin vähän. Elinikäinen oppiminen on tutkimusperinteessä sidottu vahvasti työelämään ja formaaliin koulutukseen myöskin kokemuksellisen ja informaalin oppimisen alueilla. Anita Malinen on väitöskirjassaan *Towards the essence of adult experiential learning: a reading of the theories of Knowles, Kolb, Mezirow, Revans and Schön (2000)* hahmotellut teoreettisesti yhteen aikuisen oppimisen tapoja. Johtopäätelmässään Malinen korostaa oppimisen sosiaalista ja jatkuvasti tapahtuvaa olemusta.

Artikkelissaan *Education for self-fulfillment: process and context*, on Stebbins (2016) Malisen tapaan eritellyt aikuisen vapaaehtoista oppimista aikaisempien tutkimusten valossa. Hänen mukaansa vapaa-ajalla tapahtuva tietoinen oppiminen ja opiskelu näyttäytyy toimintana, jossa keskeistä on itsensä toteuttaminen ja tätä kautta saavutettava onnellisuuden ja tyytyväisyyden kokemus. Tietojen ja taitojen oppimisen myötä muokataan myös henkilökohtaisia ominaisuuksia omien tavoitteiden ja ihanteiden suuntaisesti. Elämänkaaren tapahtumat vaikuttavat henkilön halukkuuteen ja mahdollisuuksiin itsensä toteuttamisen projekteihin.

Jones ym. (2017) ovat tutkineet amatööritasoisia lintuharrastajia ja astronomeja Yhdysvalloissa. Tutkimuksen tavoite oli saada näkemys siitä, miksi ja miten he hakeutuvat harrastuksensa pariin ja mitkä tekijät vaikuttavat kiinnostuksen kehittymiseen. Harrastuneisuuden kehittymisen juuret olivat näissä tapauksissa usein lapsuudessa ja lapsuuden ajan ihmissuhteilla oli niihin suuri vaikutus. Harrastaja-astronomit ja lintujen tarkkailijat tunnistivat omista taidoistaan ja osaamisestaan ominaisuuksia, joita heillä ei olisi ilman vapaa-ajan harrastustaan. Sellaisia oli esimerkiksi tieteenteon ymmärtäminen, tarkkailutaidot, ympäristötietoisuus sekä sosiaaliset verkostot, jotka olivat syntyneet saman alan harrastajien kesken. Molemmat harrastajaryhmät käyttivät huomattavasti resursseja tietomääränsä kartuttamiseen. Jatkuva oppiminen oli tutkimukseen osallistuneille luonteva tapa. Harrastajat kuvasivat motivaation lähteikseen sen tarjoamat haasteet ja mahdollisuudet uuden oppimiselle. Etenkin lintuharrastajilla pieni kilpailu muiden yhteisön jäsenten kanssa ylläpiti harrastusmotivaatiota. Tutkijat tekivät johtopäätöksen, että lapsuus- ja nuoruusajan kokemuksilla on suuri merkitys elinikäisen tiedeharrastuneisuuden kehittymiselle sekä sen myötä uravalinnoille. Harrastajat kokivat olevansa aktiivisempia ja tiedostavampia kansalaisia harrastuneisuutensa seurauksena. (Mt, 412–433.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymys

1. Miten oppiminen näkyy golfin harrastajien lehtihaastatteluissa?

Tutkimuksen edetessä muodostettu toinen kysymys:

2. Miten urheiluun sitoutumisen ja kehittymismotivaation yhteys näyttäytyy golf-harrastajien lehtihaastatteluista kootun aineiston perusteella?

Tämän tutkimuksen tarkoitus on lisätä ymmärrystä siitä, miten oppiminen ja opiskelu näkyvät golfin harrastajien puheissa. Tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita erityisesti siitä, millainen asema oppimisella ja kehittämisellä on osana lajin harrastamista tai siihen motivoivana tekijänä. Aiheeseen pureudutaan golfaiheisen aikakauslehden artikkeleiden välityksellä. Tästä syystä tutkimuksessa kiinnostus kohdistuu ikään kuin kerroksellisesti sekä haastateltuihin harrastajiin että artikkeleihin.

3.2 Tutkimuksen lähestymistapa

Tutkimus toteutettiin laadullisia menetelmiä käyttäen. Laadullisessa tutkimuksessa lähtökohtana on kuvata todellisen elämän ilmiöitä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 160). Laadullisen tutkimuksen alueella sosiaalinen todellisuus rakentuu toisin kuin luonnontieteellinen todellisuus. Sitä ei siten voi lähestyä ainoastaan

aistihavaintojen avulla olettamuksella, että se sijaitsee jossain ihmismielen ulkopuolella, vaan on olemassa ihmisten kesken neuvoteltujen merkitysten verkkona. (Heikkinen 2018, 177.)

Tontti (2005, 60–61) kuvaa ja puolustaa ennakko-oletusten olemassaoloa ja välttämättömyyttä tutkimuksen kannalta, sillä ilman niitä mitkään tulkinnot eivät olisi mahdollisia. Pyrkimys omien ennakkoluulojen tunnistaminen ja koetteleminen on kuitenkin tärkeätä ihmistieteellisessä tulkitsemistyössä, vaikka sen tavoittaminen täydellisesti onkin mahdotonta. Tällainen metodinen pyrkimys tietoisesti tulkita omia ennakkoluuloja erottaa tutkimuksen tulkitsemisen arkipäiväisestä ympäröivässä todellisuudessa kohdattujen asioiden ymmärtämisestä. (Mt, 62–64.)

Laadulliselle tutkimukselle onkin ominaista, että se rakentuu tutkimuksen edetessä ja ilmiön käsitteellistäminen tapahtuu vähitellen (Kiviniemi 2018, 77). Vaikka tarkoitus ei siten ole testata etukäteen hahmoteltua teoriaa, on selvää, että tutkija ei ole tutkimuksen alussa vailla perspektiiviä, vaan tutkimuksen kulkua ohjaa tutkijan teoreettiset näkökulmat. Näin ollen käsitteellistäminen ei ole pelkästään aineistolähtöistä, vaan ennemminkin vuorovaikutteista tutkijan etukäteisoletusten ja tutkimuksen edetessä esiin tulevien seikkojen välillä (Mt). Tästä huolimatta laadulliseen tutkimukseen liitetään ajatus sen hypoteesittomuudesta. Tällä tarkoitetaan juuri sitä, että tutkijalla ei ole ennakkoon lukkoon lyötyjä olettamuksia tutkimuksen tuloksista. Ennakkokokemukset eivät saa rajata ja määrätä tutkimuksellisia toimenpiteitä, vaan tutkimuksen myötä tutkija saa yllättyä ja oppia uutta. (Eskola & Suoranta 2014, 19–20.)

3.3 *Aineisto*

Aineisto on koottu golf-aiheisen aikakauslehden lehtiartikkeleista, jotka ovat golfia aktiivisesti harrastavien henkilöiden haastatteluja tai toimitettuja minämuotoisia kirjoituksia. Rajasin lähdeaineistosta pois sellaiset artikkelit, joissa henkilö on golfin ammattilainen, joko pelaaja tai valmentaja, sillä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita ensisijaisesti harrastajien käsityksistä. Näiden lisäksi jätin myös korkealla tasolla kilpailevista amatööreistä kirjoitetut artikkelit tutkimuksellisen tarkastelun ulkopuolelle. Jatkossa viitataan aineisto-sanalla

lehtiartikkeleista koottuihin analyysin kohteena oleviin teksteihin, ja artikkelisanalla lehdissä oleviin kirjoituksiin, joista aineisto on koottu.

Valitun valmiin lähdeaineiston käyttöön tutkimuksessa päädyttiin ennen kaikkea siitä syystä, että aikataulu ei mahdollistanut alkuperäistä suunnitelmaa oman haastatteluaineiston keruusta. Aihepiiriä on tutkittu varsin vähän, joten siitä ei tieteellisissä tietokannoissa ollut olemassa sopivaa toisen keräämää informaatiota. Harkitsin myös internetin blogien käyttämistä, mutta niiden vaihteleva taso sekä sisällöllinen heterogeenisyys olisivat hankaloittaneet tutkimusta. Tutkijan ei olisi myöskään ollut mahdollisuutta tietää bloginkirjoittajien taustoja ja siten rajata pois sellaisia tekstejä, jotka eivät palvele tutkimuksen varsinaista tarkoitusta. Valmiin aineiston käyttöä puoltaa ennen kaikkea sen saamisen helppous, ja säästyneet voimat voi näin ollen suunnata tutkimuksen muiden osien parissa työskentelyyn (Eskola & Suoranta 2014, 119).

Aineiston määrällinen rajaaminen tapahtui työn edetessä, lähtökohta oli tarkastella lehden kahta vuosikertaa. Alun perin tarkoitus oli, että aineisto olisi mahdollisimman kattava esimerkiksi haastateltavien ikä- ja sukupuolijakauman suhteen. Tämä mietitytti minua etukäteen varsinkin, kun tiedossa oli golfin harrastajien miesvaltaisuus ja suhteellisen korkea keski-ikä. Kattavuudella ei kuitenkaan tuntunut olevan merkitystä aineiston sisäisen laadun kannalta, mutta todettakoon, että haastateltujen henkilöiden sukupuolijakauma oli miesvaltaisempi, kuin golf-harrastajissa keskimäärin. Laadullisessa tutkimuksessa tällaisilla seikoilla ei ole välitöntä vaikutusta onnistuneen tutkimuksen toteutumiseen, sillä kysymys on aina tapauksesta. Ennen kaikkea aineiston koon määrittää kylläntyminen eli saturaatio, eli uuden aineiston keruu lopetetaan, kun se ei enää tuota uutta informaatiota (Eskola & Suoranta 2014, 62–63). Kahden vuosikerran jälkeen aineisto vaikutti vielä ohuelta, joten ulotin aineiston keruun vielä kolmeen aikaisempaan vuosikertaan. Näiden jälkeen materiaalia tuntui olevan monipuolisesti ja runsaasti.

3.4 Aineiston analyysi

Aineiston analyysi toteutettiin sisällönanalyysin keinoja käyttäen. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin ensimmäisessä vaiheessa aineistosta karsitaan tutkimukselle epäolennainen pois eli pelkistetään. Tällöin etsitään siitä

tutkimustehtävää kuvaavia ilmaisuja (Tuomi & Sarajärvi 2018, 122). Koska tarkoituksena oli löytää tutkittavasta ilmiöstä myös jotain odottamatonta ja ennalta arvaamatonta, aineistoa lähestyttiin ensin ilman suunniteltua analyysikehikkoa, mutta kuitenkin taustalla oleva oppimisen ja motivaation teorit ohjasivat tekemiäni valintoja. Voisi sanoa, että pelkistäminen tapahtui teoriaohjaavasti (Hirsjärvi ym., 2015, 164). Luin valitut artikkelit läpi ja poimin niistä oppimiseen, myös varsin höllästi, liittyviä ilmauksia sekä myös sellaisia, jotka kuvasivat henkilön syitä harrastamiselleen ja motivaation lähteitä. Sisällytin oppimisen käsitteeseen kuuluviksi myös kehittymiseen ja harjoitteluun viittaavat lauseet. Tällä tavalla kertynyt aineisto koostui yhden tai kahden lauseen mittaisista tekstin pätkistä, jotka koodasin järjestysnumerolla, joka kuvaa kuinka mones poimittu lause on aineistossa, ja aakkosten mukaisella kirjaimella, joka on haastateltavan henkilön tunniste. Koontivaiheessa olin merkinnyt minämuotoiset repliikit ja toimittajan puheen eri tavoin, jotta pystyisin tarkemmin erottamaan erilaiset puheet. Ratkaisulla ei kuitenkaan ollut analyysin kannalta juurikaan merkitystä, vaan käytännössä molempia käsiteltiin sen vaiheissa samalla tavalla. Totesin, että on vain toimittajan tyyllinen valinta onko hän kirjoittanut asian suoraa haastateltavan sanoiksi vai kertonut sisällön muulla tavoin tekstissään.

Analyysiin kertyi yhteensä 162 virkekokonaisuutta 33:sta artikkelista. Aineisto koottiin Golflehdessä viidestä vuosikerrasta vuosilta 2015-2019 pois lukien vuoden 2019 viimeinen, kahdeksas numero, joka ei vielä tutkimuksen aikaan ollut ilmestynyt. Lehtiä oli näin ollen 39 kappaletta. Kaksi vuotta sitten Golflehti siirtyi itsenäiseksi lehdeksi, kun se aikaisemmin oli kansainvälisen Golf Digest-lehden alaisuudessa. Muutos näkyy muun muassa hienoisena harrastajien näkökulman lisääntymisenä lehden sisällössä, sillä vanhemmista lehdistä tutkimukseen soveltuvia artikkeleita löytyi harvemmin kuin uudemmista.

Etsin ja jaoin aineistosta lauseita teemoittain Word-ohjelmalla omiin tiedostoihin. Näin muodostui seitsemän teemanmukaista ryhmää: oppiminen ja kehittyminen, oma osaaminen, harjoittelu, motivaatio, tavoitteet, haastava ja vaikea sekä mielenhallinta ja ajattelu. Nämä teemat valikoituivat aineistossa toistuvien sanojen ja sisältöjen mukaan. Muodostin teemoja myös kahdesta muusta aihepiiristä, mutta totesin niiden olevan tarpeettomia tutkimuksen tarkoitukseen nähden, joten jätin ne jatkossa huomiotta. Muodostettujen seitsemän ryhmän sisällä lauseista alkoi hahmottua eroja henkilöiden tavoissa

puhua kustakin aihepiiristä. Erot näyttivät heijastelevan sitoutumisen ja motivaation kokemuksia oppimisen ja kehittymisen taustalla. Tässä kohdassa tuntui mielekkäältä ratkaisulta ryhtyä tyypittelemään aineiston aihepiirien sisältöjä ja sen kautta viemään tutkimusta hieman alkuperäistä tutkimuskysymystä pidemmälle, joten muodostin toisen tutkimuskysymyksen. Tyypittelyvaiheessa analyysin apuna oli kuviossa 2 esitelty Liukkonen & Jaakkolan (2012, 50) ”Urheiluun sitoutuminen sisäisen ja ulkoisen motivaation jatkumolla”- malli. Tarkastelin tutkimuksessa muotoutuneita tyypiteltyjen lauseiden kokonaisuuksia kuvaajassa esitetyn teoreettisen mallin avulla, jotta motivaation ja sitoutumisen väliset yhteydet olisivat selkeämmin tunnistettavia. Analyysi toteutui tässä vaiheessa teorialähtöisesti. Tunnistin aineistosta esitetystä mallista poiketen kolmen eri motivaatio-sitoutumistyyppin mukaisia lauseita ja merkitsin ne punaisella, mustalla ja sinisellä riippuen siitä, kuvasivatko ne aktiivista (punainen), epävakaata tai epävarmaa (musta) vai vakaata (sininen) sitoutumista harrastamiseen. Tiivistin kussakin teeman mukaisessa ryhmässä tyypinmukaisten lauseiden sisällön enintään muutaman lauseen mittaisiksi, minämuotoisiksi kokonaisuuksiksi. Tämän jälkeen yhdistin tyyppien mukaiset lausekokonaisuudet.

Kun aineiston sisältö oli näin tiivistetty kolmeen toisistaan tavoitteiltaan, toimintatavoiltaan sekä sitoutumiseltaan poikkeavaan tyyppiin, tarkastelin sitä vielä Knud Illerisin (1, 2018) oppimisen perusprosessien kautta. Tämä esitetty kuvassa 1. Analysoin erityisesti sisällön ja ylläkkeen vuorovaikutuksen näkymistä aineistossa oppimiseen liittyvinä tapahtumasarjoina.

Tuomen ja Sarajärven mukaan (2018, 127) analyysin loppuvaiheessa olisi tarkoitus erottaa tutkimuksen kannalta oleellinen tieto epäoleellisesta ja näiden avulla muodostaa teoreettisia käsitteitä. Tutkijan tulisi rakentaa abstrahointiprosessin aikana muodostamiensa käsitteiden avulla kuvaus tutkimuskohteesta (Mt.). Lopuksi muotoilin syntyneistä tyypeistä visuaalisen mallin, jonka avulla on helpompi hahmottaa muodostunutta teoriaa. Mallin kautta yhdistin syntyneen teorian ja aiemmin tutkimuksessa esitetyn teorian oppimisesta toisiinsa uudeksi teoriaksi ja näin vastaamaan tutkimuskysymykseen.

3.5 Eettiset ratkaisut

Tutkimuksessa ei toteutettu haastatteluja tai kyselyitä. Näin ollen ei myöskään ollut tarvetta kiinnittää erityistä huomiota henkilötietojen ja muun yksityisyydensuojan piiriin kuuluvien tietojen turvalliseen säilyttämiseen, salaamiseen tai tuhoamiseen. Vaikka julkaistuissa lehtiartikkeleissa haastateltavat ovat omasta tahdostaan ilmaisseet ajatuksiaan ja mielipiteitään julkisuuteen, en kuitenkaan koe mielekkäänä tässä kohtaa nostaa yksittäisiä henkilöitä esille sekä tutkimuksellisista että eettisistä syistä.

Tutkimuksen edetessä syntyi uusi tutkimuskysymys. Olen pyrkinyt avaamaan tutkimusprosessin mahdollisimman tarkasti auki, jotta muutos ei vaikuttaisi tutkimuksen luotettavuuteen ja lukija pystyy arvioimaan tehtyjä tutkimuksellisia ratkaisuja.

Tutkimuksen eettisyyden kannalta on myös syytä pohtia tutkijan omia ennakkoluulojaan ja asenteitaan, kuten Tontti edellä kuvaa. Oma suhteeni golfiin on kohtuullisen etäinen. Olen suorittanut green card-kurssin ja pelannut jonkin verran. En kuitenkaan varsinaisesti harrasta sitä itse, mutta perheenjäsenenä on varsin intohimoinen golfaaja. Seuraan lajin ympärillä mediassa käytävää keskustelua mielenkiinnolla sekä suomalaisten golfin ammattilaisten otteita maailmalla, ollen ennen kaikkea kiinnostunut ilmiöistä, tarinoista, kehityksen kaarista ja kehityksen taustalla piilevistä syistä. Tämän tutkimuksen alkuvaiheessa perehdyin lajiin vielä syvemmin lukemalla useita oppaita ja muuta golfaiheista kirjallisuutta.

Käsitykseni ja ymmärrykseni golfin luonteesta on vaikuttanut etenkin tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen muotoutumiseen. Teoriatausta on koottu ennen kaikkea kasvatustieteen näkökulmasta, mutta tutkijan käsitykset ovat rajanneet ja ohjanneet tutkimuksen aihepiirin sijoittamista tieteelliselle kartalle.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Analysoitu aineisto ei vielä itsessään ole tutkimuksen varsinainen tulos, vaan siitä on vielä tehtävä johtopäätökset (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117). Tässä luvussa selitän tutkimuksen tuloksia, vastaan niiden avulla tutkimuskysymyksiin. Teen siitä myös syvempiä tulkintoja ja peilaan sitä aikaisempiin tutkimuksiin sekä oppimisesta ja motivaatiosta esitettyihin teorioihin. Koska tämän tutkimuksen aineistona on toimitetut tekstiaineistot, joko haastattelu tai minämuotoiset julkaistut kirjoitukset, on niistä tehtävissä tulkinnoissa käytettävä harkintaa. Tekstin julkisuus on vaikuttanut sisältöön. Haastateltava ei kenties ole sanonut kaikkea aivan samoin, kuin anonyyminä olisi. Myös toimittajan työskentely on vaikuttanut julkaistuun tekstiin. Hän on nostanut esiin teemoja ja seikkoja, jotka hän kokee kertomisen arvoisiksi ja lukijaa kiinnostaviksi ja jättänyt tekstistä pois toisia.

4.1 Oppiminen golfin harrastajien lehtihaastatteluissa

Oppiminen näkyi golfin harrastajien haastatteluissa kohtalaisesti, mutta kuitenkin varsin monipuolisena. Osa harrastajista osasi purkaa oppimisprosessejaan ja kehityskaariaan syvällisestikin, kun taas toisille omat taidot ja kehitystarpeet olivat vielä vaikeasti hahmotettavia. Oppiminen tuli artikkelien sisällöissä esille seuraavien teemojen kautta: oppiminen ja kehittyminen, oma osaaminen, harjoittelu, motivaatio, tavoitteet, haastava ja vaikea sekä mielenhallinta ja ajattelu. Aineistolainauksen jäljessä oleva tunnus viittaa vain aineiston koodaamisessa käytettyihin tunnisteisiin, ei siis ikään, sukupuoleen tai muuhun henkilöön liittyvään ominaisuuteen.

Tarkastellussa aineistossa oppiminen nousi avoimimmin esiin silloin, kun henkilöt kertoivat omaa kehittymistään golfaajana. Oman osaamisen, taitojen ja kykyjen sekä näiden vähyyden tunnistaminen oli yleistä, mutta oppimisen ja

kehittymisen tavoista ja harjoittelun haasteista kerrottiin vähemmän. Mielenhallintaan liittyvät lauseet korostuivat aineistossa. Mentaalitaitojen kerrottiin olevan tärkeitä pelitaitojen ja tuloksen kehittymisen kannalta. Lisäksi korostettiin golfin itsessään opettavan näitä taitoja, joita voi sitten hyödyntää muilla elämäntilanteilla. Pelaaminen haastoi myös itsetutkiskeluun ja omien tunteiden tunnistamiseen, mikä koettiin terapeuttisena.

Mielenhallintani on kehittynyt, mutta vielä on tekemistä. [H 22]

Olin pelannut jääpalloa, joten osuin hyvin palloon, mutta kontrolloidun lyönnin oppiminen ja suorittaminen pelitilanteessa osoittautuvat paljon haastavammiksi kuin kuvittelin. [K 29]

Näin vanhemmiten osaa jo keskittyä paremmin oppimiseen, miettiä asioita itsekseen ja työstää niitä alitajuisesti. [Ö 141]

Sitaatissa 141 haastateltava luultavasti tarkoittaa oppimisen tietoista työstämistä eli reflektiota, kun puhuu alitajuisesta työstämisestä. Oppiminen näyttäytyykin näissä sitaateissa suunnitelmallisena ja tavoitteellisena toimintana, tällöin se muistuttaaakin toiminnaltaan opiskelua.

Motivaationa oppimiseen aineiston perusteella on ennen kaikkea pelin vaikeus ja sen tarjoamat haasteet. Motivaationa harrastamiselle näkyi myös tarve rauhoittua ja vastapainottaa työn tai muun elämän kiirettä ja vaatimuksia, mikä golfkentällä tuli mahdolliseksi. Joillakin taas kilpailemisen halu ja pelin sosiaaliset ulottuvuudet innostivat harrastamaan. Halulle oppia ja kehittyä näyttäisi olevan edellytyksenä omien taitojen tai niiden riittämättömyyden tunnistaminen ja tämän tuntemuksen kokeminen miellyttävänä haasteena. Joitakin esikuvia koskevia mainintoja esiintyi puhuttaessa harjoittelusta ja motivaatiosta. Sen perusteella voisi päätellä, että kansainvälisten huippupelaajien seuraamisen merkitys tavallisen harrastajan oppimishalukkuudelle on joko melko vähäinen tai tämä vaikutus on heikosti tunnistettava tai vaihtoehtoisesti sikäli ilmeinen, että sitä ei mainita kevyehkössä haastattelussa.

Perimmäinen syyni pelata on se, että golf on monipuolisia taitoja edellyttävä, koukuttava laji. [E 9]

Kyllä mua golfissa eniten viehättää se, että mä oon vielä niin paska siinä. Se, etten ole tarpeeksi hyvä. [Ö 129]

Puttaaminen on tylsää, mutta chippaaminen kivaa, varsinkin, kun pitää Jason Dayn Chipit mielessä harjoittelussa. [U 105]

Mielessä olevat tavoitteet ovat merkittäviä oppimishalun ylläpitäjiä. Artikkeleissa tavoitteet määriteltiin usein numeerisesti, jonkin tietyn tasoituksen saavuttamiseksi tai kierroksen pelaamisen alle jonkin tietyn rajan. Halu oppia lyömään palloa siten, että se tuottaa onnistumisen kokemuksen mainittiin toistuvasti. Näillä tavoitteilla myös perusteltiin harjoittelun määrää ja samoin harjoittelun vähyyttä perusteltiin jo saavutetuilla tavoitteilla tai sillä, että niitä ei ole.

Nyt se into on onneksi jo vähän hiipunut. Ehkä siksi, että tajusin, että jos tästä haluan vielä parantaa, se vaatii jo valmentajan, treenit kalenteriin ja kovaa satsausta. [S 70]

Tasoitus on nyt 36. Kyllä se pitää alle 30 puristaa. [N 56]

Mielenkiintoisin tavoite liittyi golfin estetiikkaan ja Mizunon rautamailoihin:

Kunpa pelini joskus asettuisi sellaiseen tilaan, että voisin nauttia kentällä olosta puritaanisilla, taotuilla raudoilla. [F 16]

Ensilukemalta tavoite ei vaikuta kovin korkealta. Taotuilla rautamailoilla pelaaminen vaatii kuitenkin pelaajalta jo melko korkeatasoista lyöntitekniikkaa, joten tavoitteeseen pääseminen edellyttää pitkäjänteistä, monipuolista harjoittelua.

Kuten sanottu, harjoittelu ja kehittyminen esiintyivät aineistossa etenkin silloin, kun henkilöt kertoivat omaa harrastushistoriaansa. Usealle tapaukselle oli yhteistä koettu intohimoinen suhtautuminen harjoitteluun tavoitteiden saavuttamiseksi varsinkin harrastuksen alkuvaiheessa. Tällöin elämässä olevat muut asiat väistyvät harjoittelun tieltä, ja hullaantumisen seurauksena on usein nopea kehittyminen. Tämä kuitenkin näyttää myöhemmin tasaantuvan, sillä moni toisti suhteensa harrastukseen muuttuneen ajan myötä maltillisemmaksi. Jotkut olivat haastattelun aikaan kehityskaarensa alussa ja intohimoinen halu oppia kävi ilmi puheesta. Valmentajan apua saaneet korostivat sen merkitystä oppimiselle, sillä palautteen ja ohjeiden saaminen tehostivat kokemuksen mukaan huomattavasti harjoittelua ja sitä myötä oppimista.

Aina, kun oli jokin tauko [työstä], saatoin mennä chippailemaan jollekin pienelle nurmipläntille, aamulla saatoin käydä viideltä ennen töiden alkua rangella, ja töiden jälkeen saatoin ajaa pelaamaan yhdeksän reikää puolipimeässä. [S 63]

N kehittyi jyvälle päästyään erittäin nopeasti. Perusteellinen lähestymistapa sisälsi harjoittelun, pelaamisen ja oppituntien lisäksi oppikirjojen lukemista ja huippupelaajien suoritusmallien seuraamista. [K 30]

Aion laittaa itseni täysillä peliin alkaneen kauden aikana. Harjoitus- ja pelimäärä on moninkertaistettava. [P 47]

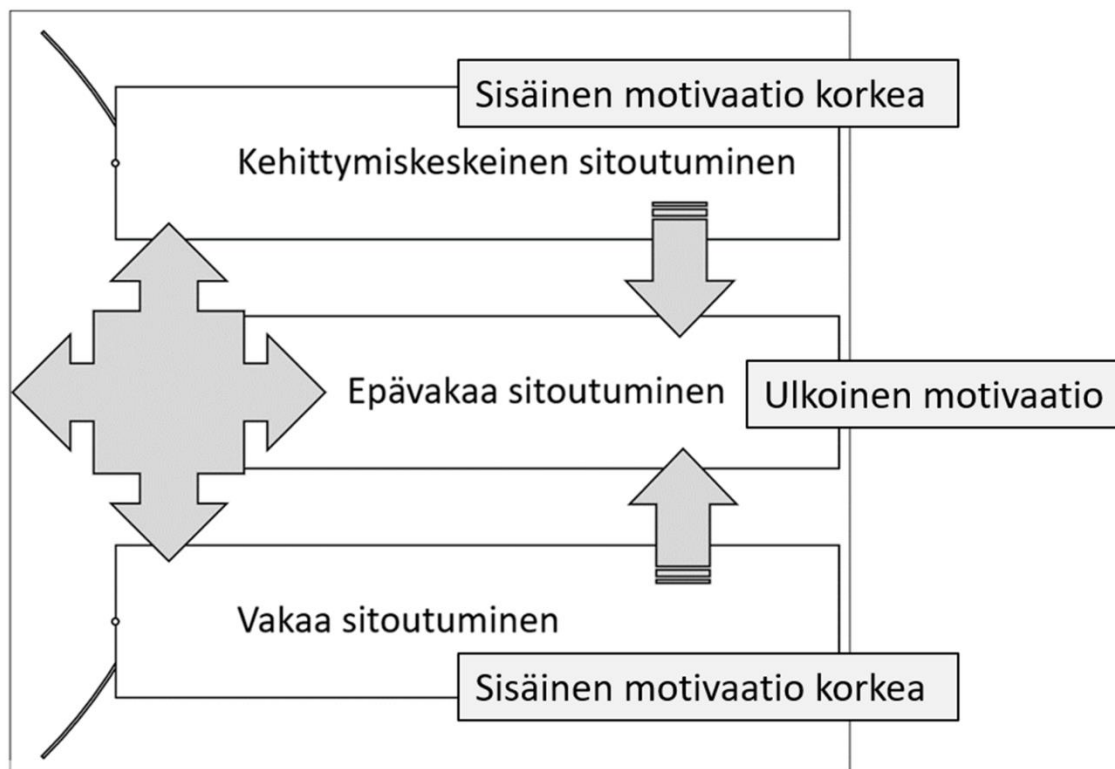
Kaipaen myös palautetta ja kehuja. [P 55]

Näiden edellä eriteltyjen ja esiteltyjen luokiteltujen lauseiden perusteella voisi väittää, että golfin harrastajat suhtautuvat taitojensa kehittymiseen tietoisesti ja harkitusti. Tähän saattaa vaikuttaa se, että tasoitusjärjestelmä toimii koko lajin läpäisevänä mittatikkuna, johon jokainen joutuu vertaamaan oman osaamis- ja taitotasonsa. Näiden tunnistaminen on merkittävää myös niille, jotka eivät muuten olisi kovin kiinnostuneita taitojensa kehittämistä, vaan pelailevat omaksi ilokseen. Tasoitus on myös yksinkertainen mittari, johon perustaa tavoitteensa ja tätä kautta ylläpitää motivaatiota kehittymiseen yllä.

4.2 Kolme ulottuvuutta sitoutumisen akselilla

Koottu aineisto synnytti kiinnostuksen viedä tutkimusta ensimmäistä tutkimuskysymystä edemmäksi. Aineistosta tehdyn analyysin avulla oli mahdollista tunnistaa kolme sitoutumistyyppiä, jotka vaikuttavat harrastuksen kautta saavutettuun oppimiseen ja oppimispyrkimykseen. Ne ovat seuraavat: kehittymiskeskeinen sitoutuminen, epävakaa sitoutuminen ja vakaa sitoutuminen. Kukin niistä on karrikoitu kuvaus, eikä todellisuudessa esiinny yksiselitteisesti vain jonkun tyyppistä harrastajaa, vaan käytännössä kukin vain kenties painottuu enemmän johonkin niistä. Ne eivät myöskään ole pysyviä sijainteja, vaan harrastajan sitoutumisen painottuminen voi ajan kuluessa, resursseista riippuen, liukua näiden kolmen välillä. Pääpiirre on, että harrastuksen aloittava tulee kuviossa 3 keskellä olevalle epävakaaan sitoutumisen

alueelle. Hän joko jää tälle alueelle, kunnes lopettaa (nuolen suunta vasemmalle) tai siirtyy joko enemmän kehittymiskeskeisen sitoutumisen tai vakaan sitoutumisen suuntiin. Näitä siirtymiä kuvastaa nelisuuntainen nuoli. Jäljempänä tekstissä esiintyvät sitaatit eivät ole suoria lainauksia, vaan osia tyypinmukaisista yhdistetyistä ja tiivistetyistä lauseista.

KUVIO 3. Kolme sitoutumisen tasoa

4.2.1 Kehittymiskeskeinen sitoutuminen

Kehittymiskeskeisesti sitoutunutta harrastajaa voisi kuvailla lajiin intohimoisesti suhtautuvaksi henkilöksi, joka käyttää siihen paljon aikaa ja voimavaroja sekä on innokas uuden oppija. Hänelle lajin viehätysvoima on sen vaikeus ja se motivoi häntä harjoittelemaan ja kehittymään lisää.

Vaikeus ja monipuolinen haastavuus ovat syynä sille, miksi haluan pelata. Onnistumisen kokemukset ovat palkintona ylitetyistä haasteista. Minulla on tavoitteita kehittymisen suhteen. Olen määrittellyt ne tiettyyn lukuun tulokortissa, tiettyyn tasoitukseen sekä taidon hallintaan. Kehittyäkseni olen sitoutunut harjoittelemaan määrätietoisesti.

Kehittymiskeskeinen golfharrastaja on tietoinen osaamisestaan ja osaa analysoida oppimaansa. Hänelle myös lajin henkinen haastavuus on tiedostettua ja tärkeä kehittymisen osa-alue.

Olen oppinut tietoisesti refleктоimaan oppimaani, ajatteluani ja toimintaani sekä tunteiden hallintaa suhteessa pelaamiseen ja harjoitteluun. On tärkeitä oppia ajattelun tekniikoita, joita voi käyttää tappion, epäonnistumisen tai huippuonnistumisen jälkeen nollaamaan tilanne tai kovan paineen alla. Golfin kautta oppimistani tunne- ja reflektionitaidoista on ollut hyötyä myös työ- ja arkielämässä. Myös motoristen taitojen harjoittelu vaatii ajattelun taitoja, reflektion avulla voin palata omaan suoritukseeni ja miettiä, mitä sen aikana tapahtui.

Vahvasti harjoitteluun motivoitunut harrastaja ymmärtää harjoitteluun käytetyn ajan sekä harjoittelun laadun ja saavutetun kehityksen välisen yhteyden. Hän osaa etsiä neuvoja ja ottaa tarvittaessa valmentajalta harjoitustunnin. Hän uskoo omiin oppimis- ja kehitysmahdollisuuksiinsa. Harjoittelu ja lajiin liittyvä oheistoiminta tuntuvat miellyttäviltä.

Olen oppinut omasta motoriikastani ja fyysisistä ominaisuuksistani. Tunnistan oman osaamiseni ja myös taitojen puutteet ja näen sen kehityksen, joka on tapahtunut. Olen tehnyt paljon töitä sen eteen, siksi saavutin nopeastikin hyviä tuloksia. Jotkut asiat tuntuivat vaikeilta, mutta onnistumisen kokemukset lisäsivät intoa jatkaa. Olen intohimoinen harjoittelija, käytän siihen paljon vapaa-aikaani. Nautin kentällä olosta. Opin katselemalla muita, mutta myös opettajilta ja valmentajilta tarpeen tullen. Kentän ulkopuolella seuraan YouTubesta golf-aiheisia kanavia, TV:stä ammattilaisten kilpailuja sekä luen golfkirjallisuutta. Analysoin huippupelaajien tekniikkaa. Olen ostanut harjoittelun apuvälineitä myös kotiin, missä teen fysiikkaharjoituksia.

Puhe harjoittelusta ja oppimisesta kuvastaa harjoittelusta nauttimista ja vahvaa tekemisen iloa jotka ovat luonteenomaisia tunnusmerkkejä vahvalle sisäiselle motivaatiolle.

4.2.2 Epävakaa sitoutuminen

Epävakaan sitoutumisen alueella ovat harrastajan sisäinen motivaatio harjoittelun suhteen on vähäistä. Suurempi motivoiva tekijä tulee ulkoa päin. Harjoitteluun ja kehittymiseen ei haluta käyttää paljoa aikaa.

Minulle Golfissa motivaation lähteenä on ystävät ja lajin sosiaalinen puoli. En ole erityisen taitava, minulle riittää pienetkin onnistumisen kokemukset kierroksen aikana. Nykyisen tasoni pyrin ylläpitämään mutta en halua

panostaa harjoitteluun kovin paljoa. Jos harjoittelen, se on ennen kaikkea sosiaalinen juttu, kavereiden kanssa ajanvietettä. Yhdessäolo ja verkostoituminen ovat minulle tärkeitä syitä harrastaa.

Sitoutumisesta tekee ailahtelevaa vähäiset onnistumisen kokemukset ja useat epäonnistumiset. Käsitykset omasta osaamisesta poikkeavat todellisista taidoista, mikä aiheuttaa ärsyyntymistä. Myös henkinen puoli ja mielenhallinta tuntuvat vaikeilta.

Käsitykseni omasta osaamisestani on eri, kuin mitä se todellisuudessa on. Osaamattomuus, hidas kehitys ja taitojen hiipuminen harmittavat mutta en oikeastaan tiedä mistä se johtuu. Minun täytyisi keskittyä enemmän golfin henkiseen puoleen mutta sekin on yllättävän vaikeata. Yritän liikaa, analysoin liikaa ja lähdän pelaamaan väärällä asenteella. On vaikeata, kun vastaan tekemisestäni itse. Oman taitamattomuuden kohtaaminen jopa raivostuttaa.

Epävakaata sitoutuminen näyttää johtuvan epäselvistä tavoitteista ja oman taitotason tunnistamattomuudesta. Tällä alueella on tyypillistä, että henkilö ei tiedä mitä osaa ja mitä ei, eikä into tai uskallus riitä lähteä ottamaan selvää.

Tietoa ja opetusta on kyllä paljon tarjolla mutta tavoitteellinen harjoittelu ei tällä hetkellä innosta. Ehkä joskus otan opettajalta harjoitustunnin, ilman sitä tuskin opettelen tavoitteellisesti. En tunnista osaamistani tai osaamattomuuttani, joten tarvitsen ulkopuolisen neuvoja sekä rohkaisemaan ja kannustamaan eteenpäin. Osaamattomuus, hidas kehitys ja taitojen hiipuminen harmittavat, mutta en oikeastaan tiedä mistä se johtuu. Sen ymmärtäminen lisäisi motivaatiotani ja vähentäisi turhautumista.

Pelaamiseen motivoi ennen kaikkea seura, sosiaalinen paine. Laji kuitenkin tuntuu jollain tavoin mielekkäältä, kun sitä harrastaa, mutta ainakaan sillä hetkellä elämässä suurempaan panostukseen ei ole aikaa tai intoa.

Lähes kaikki harrastajat ovat joskus tällä alueella, oikeastaan voisi sanoa, että jokainen aloittaa siitä. Siinä kohtaa ei ole vielä varmaa, jatkuuko harrastus, kehittykö osaaminen ja syntykö vahvaa sitoutumista ja sisäistä motivaatiota, vaan onnistumisen kokemukset ja ympäristö vaikuttavat näiden ilmenemiseen. On myös mahdollista, että epävakaa sitoutumisen alueelle jäädytään lähes pysyvästi, ainakin niin pitkäksi aikaa, kun sosiaalinen yhteisö tukee sitä. Se on siis jatkuvasti riippuvainen ulkoisista tekijöistä, harjoittelukavereista ja muun elämän asettamista vaatimuksista. Harrastukselle ei aina ole aikaa.

Epävakaan sitoutumisen alueelle myös "valutaan" kehityskeskisen sitoutumisen alueelta, kun kehityksen huippu on (sillä kertaa) saavutettu ja taidot

alkavat heiketä. Tämä on vääjäämätöntä lopulta kaikissa tapauksissa, sillä iän myötä tapahtuvat fyysiset muutokset kehossa vaikuttavat motoriikkaan ja liikkuvuuteen ja tätä kautta pelaamisen mielekkyyteen. Tällöin on vaarana, että harrastus lopetetaan kokonaan, ellei löydetä uusia tapoja iloita lajista. Aineiston perusteella mielekäs vaihtoehto on siirtyä kuviossa 3 alinna näkyvälle vakaan sitoutumisen alueelle.

4.2.3 Vakaata sitoutuminen

Harrastaja, jonka sitoutuminen on vakaata, on löytänyt oman tapansa nauttia pelaamisesta.

Pelaan golfia, koska se on rauhoittavaa ja tarjoaa vastapainoa kiireiselle työlle. Kentällä on pakko tyhjentää ajatukset kaikesta muusta. Vaikeimpina aikoina elämässä olen tullut kentälle ja saanut unohtaa murheet. Parasta on, kun pääsee flow-tilaan ja peli tuntuu kulkevan juuri siten, kuin ajattelen. Tuloksen sijaan nautin pelaamisesta. Voisin etsiä muita innostavia ulottuvuuksia, kun omat tulokselliset rajat ovat saavutettu

Vaikka tällä alueella golfilta haetaan ennen kaikkea vastapainoa muun elämän vaatimuksille, ei se suinkaan tarkoita, että pelaaminen olisi vailla haastetta. Oikeastaan voisi sanoa, että vaikeuden elementti pakottaa täydelliseen keskittymiseen, mistä seuraa muun elämän vaatimusten jäämisen sillä hetkellä mielessä sivuun.

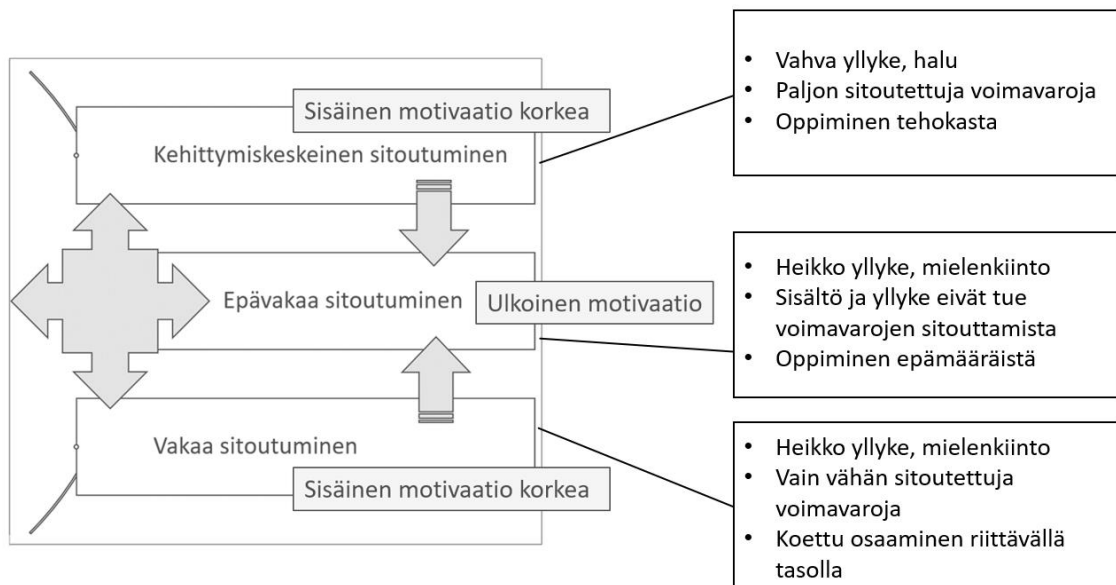
Golf on vaikeata, myös henkisesti, mutta siinä sen viehätys onkin. Itsensä haastaminen ja itsensä tutkistelu ovat tärkeä osa pelaamista. Pelaaminen on minulle siten nautintoa ja mielenrauhaa, joten harjoittelu ei ole niin tärkeää. Kentällä tärkeintä on se, mitä tapahtuu pään sisällä. Muut asiat voi sulkea pois ja keskittyä vain pelaamiseen. Minulle se on myös itsetutkiskelua, tunteiden hillintää. On myös hyväksyttävä oma vajavaisuutensa, se on terapeuttista.

Vakaan sitoutumisen alueella pelaajan tuloksellinen kehitys on usein jo laskusuuntainen. Toisaalta myös aloittelija voi siirtyä epävakaa vakaan sitoutumisen alueelle ja kehittyä hitaasti kokemuksen karttuessa. Tavoitteellista harjoittelua on melko vähän. Tutkimuksen mukaan mielenrauhaa korostaville pelaajille golfin sosiaalinen puoli oli tärkeätä, mutta ei siten, että tiettyjen ystävien harrastaminen merkitsisi erityisesti vaan ihmisten seura yleensä.

Nämä nykyiset pelitaidot riittävät, sillä olen löytänyt oman tapani nauttia lajista. Tämä harrastus pitää minut aktiivisena.

4.3 Oppiminen sitoutumisen akselilla

Analyysin loppuvaiheessa tarkastelin sitoutumisen akselille sijoittuneita tyyppisiä illerisin oppimisen perusprosessien (2018, 1) kautta. Tulos on esitettyä kuvioon 4.

KUVIO 4. Oppiminen sitoutumisen akselilla

Kehittymiskeskeisen sitoutumisen alueella harrastajat tunnistivat tehokkaasti oppimistaan ja oppimistarpeitaan. Heillä oli kova halu kehittyä ja oppia uusia taitoja. Ulkopuolelta katsottuna harrastajan ei olisi pakko tai välttämätöntä keskittää voimavaroja harjoitteluun vaan halu tulee sisältä päin. Ympäristö kuitenkin tukee prosessia. Oppimista tapahtuu hyvin tehokkaasti, koska ajallisia, fyysisiä ja henkisiä voimavaroja suunnataan runsaasti tavoitteeseen pyrkimiseen.

Epävakaan sitoutumisen alueella oppimisen voidaan sanoa olevan epämääräistä. Tehokasta oppimista edellyttävää vahvaa yllykettä ei ole, joten voimavaroja ei sitouteta harjoitteluun ja oppimisprosesseihin. Kuitenkin heikko yllyke, mielenkiinto, aiheuttaa sen, että oppimista tapahtuu satunnaisesti ja harrastaja pysyy lajin parissa. Vuorovaikutus ympäristön kanssa

korostuneempaa, kuin muilla alueilla. Ympäristöstä tuleva tuki ja kannustus sekä seura vahvistivat yllykettä.

Vakaa sitoutuminen, samoin kuin epävakaakin, heijastelee heikkoa yllykettä. Taustalla on, että sen hetkinen osaaminen koetaan jo riittäväksi ja siitä syystä voimavaroja ei sitouteta harjoitteluun. Toisaalta oppiminen ja kehittyminen voi olla jotain muuta, kuin teknisesti pelitulokseen vaikuttavaa, sillä vakaan sitoutumisen alueella korostui pelaajan sisäisen maailman kokemukset, emotionaaliset vaikutukset ja mielenhallinta.

4.4 Pohdintaa

Analyysin avulla tulivat näkyviksi sitoutumisen ja oppimisen ulottuvuudet. Kuviossa 2 esitetty Liukkosen ja Jaakkolan malli kuvaa kilpaurheilijan sitoutumista motivaatiota sisäisen ja ulkoisen motivaation jatkumolla. Kilpaurheilusta poiketen harrastuspohjaisessa urheilussa näkyy myös kolmas ulottuvuus, jossa urheillaan sen antaman nautinnon tai rauhoittavan vaikutuksen takia, ei niinkään kilpailun, menestyksen tai tuloksen tähden. Tarkasteltaessa aineistoa oppimisen näkökulmasta tuli näkyväksi se, että vapaa-ajalla tapahtuva harrastus, kuten tässä golf, saattaa sisältää tavoitteellista opiskelua ja oppimista. Se osoitti myös sen, että tällaisen oppimisen merkitys yksilölle on merkittävä ja se muokkaa identiteettejä ja synnyttää pysyviä muutoksia harrastajien elämään. Harrastuksen kautta henkilöt olivat oppineet tunnistamaan oppimaansa ja oppimistarpeita, arvioimaan oppimistaan, asettamaan tavoitteita ja pyrkimään niitä kohti. Mielenhallinta sekä omien ajattelu- ja tunnetaitojen kehittyminen olivat merkittäviä seurauksia tavoitteellisesta vapaa-ajan harrastuksesta.

Sisäisen ja ulkoisen motivaation erot piirtyivät tutkimuksen kautta selkeästi. Motivaatio voi kohdistua harrastukseen tai oppimiseen. Sitoutuminen ja oppiminen ovat kytköksissä toisiinsa sisäisen motivaation mallin mukaisesti. Kytkös vaikuttaa kahteen suuntaan sillä oppimisen ja kehittymisen kokemukset lisäävät sitoutumista ja sitoutuminen puolestaan on perusta ja motivaation lähde uuden oppimiselle. Vahva ja vakaa sitoutuminen harrastukseen ei kuitenkaan aina merkinnyt motivaatiota uuden oppimiseen ja kehittymiseen. Riittävät taidot mahdollistivat pelaamisesta saadun palkinnon, henkisen ja fyysisen

virikistymisen, ja näin ollen sitoutuminen säilyi vahvana. Vakaa sitoutuminen sijoittuisi näin ollen Rojekin ja Stebbinsin jaotteluissa (Rojek 2005, 178–179) huolettoman vapaa-ajan kategoriaan, mutta kehittymiskeskeinen sitoutuminen vakavaan vapaa-aikaan. Jonesin ym. (2007) tutkimuksessa, joka kartoitti vapaa-ajan astronomeja ja lintuharrastajia kävi ilmi huomattava ajallinen panostus opiskeluun ja ”paremmaksi” tulemiseen. Tämä näkyi myös golf-harrastajien parissa. Erona näissä voisi nähdä golfin vaatiman harjoittelun intensiivisyyden, jotta kehitystä tapahtuisi. Avaruus- ja lintuharrastus mahdollistavat myös rauhallisemman perehtymisen. Kuten Jonesin ja kumppaneiden tutkimuksen kohteena olevat ryhmät, myös golffarit kertoivat harrastuksen lisänneen myös muuta ymmärrystä sekä itsestä ja ympäristöstä varsinaisen harrastukseen liittyvien tietojen ja taitojen ohella.

Golf-harrastuksen merkitys työstressistä palautumiseen näkyi kootussa aineistossa selvästi. Sen kautta toteutui sekä fyysinen että psyykinen palautuminen (Manka 2005). Samoin kuin Sonnentag ja Fritz (2007, 206.) totesivat uuden oppimisen ja henkisten haasteiden edesauttavan palautumisen prosesseja, näkyi kokemus haastavien kokemusten tuottama positiivinen vaikutus myös golf-harrastajien haastatteluissa. Tästä voidaan johtaa harrastamisen positiiviset vaikutukset myös työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen ja sitä kautta ympäröivään yhteiskuntaan.

Tutkimuksessa aineisto koottiin golf-aiheisesta aikakauslehdestä viiden vuosikerran ajalta. Lähdeaineiston kokoon nähden analysoitavaa aineistoa kertyi melko vähän, sillä harrastajista kertovia artikkeleita ei ollut jokaisessa lehdessä ja oppimisesta puhuttiin melko niukkasanaisesti. Ottaen huomioon tässä tutkimuksessa näyttäytyneen kehittymisen ja sitoutumisen yhteydet, kannattaisi oppimisen kokemuksia käsitellä kattavammin. Sekä Malinen (2000) että Stebbins (2016) korostivat oppimisen sosiaalista luonnetta. Jaetut kokemukset alan johtavassa julkaisussa suomessa lisäisivät harrastuksen sosiaalista ulottuvuutta lajissa, jossa kehittyminen vaatii harrastajaltaan vahvaa henkilökohtaista panostusta, itsenäistä otetta ja ennen kaikkea sitoutumista. Ehdotuksen mukainen lähestymistapa saattaisi osaltaan auttaa golfia lajina hälventämään sen mainetta elitistisenä harrastuksena. Tämän suuntainen kehitys onkin ollut lajin toimijoiden pyrkimyksenä jo vuosikymmenien ajan.

Golfseuroille tutkimuksen tuloksien huomioon ottaminen olisi hyödyllistä etenkin pyrittäessä sitouttamaan aloittelevien harrastajia. Positiiviset oppimiskokemukset ovat merkittävässä asemassa lajiin sitoutumisen kannalta. Ennen kuin taidot mahdollistavat niiden karttumisen, korostuu yhteisön merkitys. Aloitteleva pelaaja tulisi saada rivakasti mukaan seuratoimintaan ja tapahtumiin, jotta innostus ei tehottoman oppimisen seurauksena lopahda.

Tutkimuksen toteutustavasta johtuen se tarjoaa lähinnä pohjaa harrastuksen kautta tapahtuvan oppimisen tutkimisen tarpeen pohtimiselle. Työurat ja ammatillinen kehittyminen hallitsevat elinikäisen oppimisen tutkimuksen kenttää, mutta todellisuudessa aikuisen elämässä tapahtuva oppiminen tapahtuu laajemmalla alueella. Tämä tutkimus ei antanut mahdollisuutta perehtyä harrastuksen kautta tapahtuvalle oppimiselle annettuihin merkityksiin ja syihin. Hedelmällistä olisikin syventyä lisää niihin oppimistarpeisiin, joita yksilöllä on liittyen minän projekteihin ja elämänkaaren aikana tapahtuviin muutoksiin.

5 LÄHTEET

- Eskola, J. & Suoranta, J. 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Golfin säännöt 2019, 2019. Suomen Golfliitto ry.
- Golfliitto. Golfliiton jäsenseurojen jäsenmäärä 2019. <https://golf.fi/seuroille/golfliitto/materiaalipankki/> (Katsottu 11.11.19).
- Heikkinen, H.L.T. 2018. Kerronnallinen tutkimus. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: PS-kustannus. 170–187.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Illeris, K. 2018. Comprehensive Understanding of Human Learning. Teoksessa Jarvis, P., Kegan, R., Engeström, Y., Elkjaer, B., Merriam, S. B., Hattie, J. A. T., Donoghue, G. M., Mezirow, J., Gardner, H., Jackson, C., Alheit, P., Tennant, M., Bruner, J., Usher, R., Ziehe, T., Wenger, E., Wildemeersch, D., Stroobants, V. & Biesta, G. Contemporary theories of learning: learning theorists in their own words. Routledge, Taylor & Francis Group. 1–14.
- Jaakkola, T. 2010. Liikuntataitojen oppiminen ja taitoharjoittelu. Jyväskylä: PS-kustannus. Opetus 2000.
- Jarvis, P. 2004. Adult Education & Lifelong Learning. Theory and Practice. London: RoutledgeFalmer.
- Jones, M. G., Corin, E. N., Andre, T., Childers, G. M., Stevens, V. 2017. Factors contributing to lifelong science learning: Amateur astronomers and birders. *Journal of Research in Science Teaching*, Volume 54, Issue 3. 412–433.

- Kauranen, K. 2011. Motoriikan säätely ja motoriikan oppiminen. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 167. h
- Kiviniemi, K. 2018. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: PS-kustannus. 73–104.
- Kleemola, T. 1994. Liikunta tienä kohti varsinaista itseä. Liikunnan projektien fenomenologinen tarkastelu. Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta vol. XII. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Lehtinen, E., Kuusinen, J. & Vauras, M. 2007. Kasvatuspsykologia. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Liikkanen, M. 2009. Johdanto. Teoksessa Mirja Liikkanen (toim.): Suomalainen vapaa-aika. Arjen ilot ja valinnat. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press. 7–18.
- Liukkonen, J. & Jaakkola, T. 2012. Urheilijan motivaatio. Teoksessa Matikka, L. & Roos-Salmi, M. (toim.): Urheilupsykologian perusteet. Liikuntatieteellinen seura. 40–67.
- Malinen, A. 2000. Towards the essence of adult experiential learning : a reading of the theories of Knowles, Kolb, Mezirow, Revans and Schön. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Manka, M-L. 2015. Stressikirja. Mistä Virtaa? Talentum.
- New to Golf? The basics of golf explained. www.igfgolf.org/about-golf/new-to-golf/ (Katsottu 29.9.2019)
- Pantzar, E. 2007. Aikuiskasvatuksen toimintakentät. Teoksessa Collin, K. & Paloniemi, S. (toim.) Aikuiskasvatus tieteenä ja toimintakenttinä. Jyväskylä: PS-kustannus. 17–54.
- Patrikainen, R. 1999. Opettajuuden laatu: Ihmiskäsitys, tiedonkäsitys ja oppimiskäsitys opettajan pedagogisessa ajattelussa ja toiminnassa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Poikela, E. & Poikela, S. 2014. Ongelmaperustainen aikuisopiskelu – Tarinankerronta osana oppivaa matkailua. Teoksessa Heikkinen, A. & Kallio, E. (toim.) Aikuisten kasvu ja aktivointi. Tampere: Tampere university press.
- Rauste-Von Wright, M., Von Wright, J. Soini, T. 2003: Oppiminen ja koulutus. Helsinki: WSOY.

- Ryan, R. M., Deci E. L. 2017. Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness. New York: The Guilford Press
- Siljander, P. 2015. Systemaattinen johdatus kasvatustieteeseen. Peruskäsitteet ja pääsuuntaukset. Tampere: Vastapaino.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Vapaa-ajan osallistuminen [verkkójulkaisu]. Helsinki: Tilastokeskus [Katsottu: 1.10.2019].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vpa/tie.htm>
- Stebbins, R. A. 2016. Educação & Realidade, Porto Alegre, v. 41, n. 3. 873–887.
- Ratey, J.J. 2001. A User's Guide to the Brain: Perception, Attention, and the Four Theaters of the Brain. New York: Pantheon.
- Tilastokeskus. Aikuiskoulutuksessa 16–64-vuotiaista joka toinen. Julkaistu 12.1.2018. https://www.stat.fi/til/aku/2017/aku_2017_2018-01-12_tie_001_fi.html. (katsottu: 11.11.19)
- Tontti, J. 2005. Olemisen haaste – 1900-luvun hermeneutiikan päälinjat. Teoksessa Tontti, J. (toim.). Tulkinnasta toiseen. Esseitä hermeneutiikasta. Tampere: Vastapaino.
- Tummons, J. & Ingleby, E. 2014. A–Z of Lifelong Learning. Maidenhead: McGraw-Hill Education.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.
- Rojek, C. (2005). Leisure Theory. Principles and Practices. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Sonnentag, S. & Fritz, C. 2007. The Recovery Experience Questionnaire: Development and Validation of a Measure for Assessing Recuperation and Unwinding from Work. *Journal of Health Psychology* 12(3), s. 204–221.
- Suoranta, J., Kauppila, J., Rekola, H., Salo, P. & Vanhalakka-Ruoho, M. 2015. Aikuiskasvatuksen risteysasemalla. Johdatus aikuiskasvatukseen. Joensuu: University of Eastern Finland.
- Vallela, U. M. 2007. Oppiiko vanha koira uusia temppuja? Näkökulmia aikuisen opiskeluun ja oppimiseen. Teoksessa Collin, K. & Paloniemi, S. (toim.) Aikuiskasvatus tieteenä ja toimintakenttinä. Jyväskylä: PS-kustannus. 55–90.